

BESLUT
2016-11-21

Dnr: 2016-03186

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 5 september 2016

Saken

Antal veckor med studiemedel på
eftergymnasial nivå

Nämndens beslut

Nämnden beslutar att det finns särskilda skäl att bevilja NN studiemedel för 40 veckor för studier vid studie- och yrkesvägledarutbildningen. Det ankommer på CSN att pröva ansökan med denna förutsättning.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiemedel för en studie- och yrkesvägledarutbildning vid en högskola under tiden den 29 augusti 2016 – den 4 juni 2017. I samband med ansökan bifogade NN en skrivelse i vilken hon bland annat anförde följande. Hon ansöker om förlängt studiemedel, eftersom hon på grund av arbetsmässiga skäl har beslutat att omskola sig till studie- och yrkesvägledare. Hon har blivit antagen till utbildningen med start i augusti 2016. Efter flera försök att komma tillbaka till branschen inom kommunikationsområdet, har hon insett att det bästa för hennes framtid är att byta bana. Marknaden för studie- och yrkesvägledare bedöms som god och det är ett yrke som verkar passa henne perfekt. Hon har en magister i kommunikation från år 2001, men på grund av konkurrensen de senaste åren har hon istället arbetat inom kundservice och administration. Dessa arbeten har hon god vana ifrån, men det har ofta varit osäkra eller tillfälliga anställningar. I kontakten med Arbetsförmedlingen har hon blivit uppmuntrad att omskola sig, då hennes kunskaper inom kommunikationsområdet nu blivit inaktuella. Som studie- och yrkesvägledare skulle hon kunna dra nytta av sina tidigare erfarenheter från olika branscher samt sina kunskaper i arabiska. Tidigare har hon även arbetat för Hörselskadades Riksförbund och hon har därmed en viss rehabiliteringskunskap. Att få förlängt studiemedel skulle avsevärt underlätta hennes tid på programmet, eftersom hon inte skulle behöva arbeta extra lika mycket. Hon är mycket starkt motiverad till att göra denna satsning.

CSN beviljade studiemedel för 24 veckor. För tiden därefter avslogs ansökan med motiveringen att det inte fanns särskilda eller synnerliga skäl att bevilja studiemedel i mer än 240 veckor för studier på eftergymnasial nivå. Som skäl till beslutet anförde CSN bland annat det inte finns särskilda skäl att bevilja NN fler veckor, eftersom hon ska studera på en längre utbildning.

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. Hon önskar att beslutet ändras så att hon blir beviljad studiemedel för ett extra år. Hon undrar varför längden på utbildningen har betydelse när prognosen för det tilltänkta yrket bör spela störst roll. Under introduktionsmötet vid högskolan informerades det om att arbetsmarknaden för de som kommer utexamineras år 2019 ser väldigt ljus ut. Den goda arbetsmarknaden var ett avgörande kriterium till att hon har valt att omskola sig till yrket. Hon kan försäkra CSN om att hon kommer att slutföra utbildningen även om hon inte kommer ha studiemedel under alla år.

CSN överlämnade ärendet och uppgav att CSN önskar yttra sig innan ärendet avgörs. CSN inkom därefter med ett yttrande, i vilket de bland annat anförde följande. NN har redogjort för att hon, efter många år med otrygga anställningsförhållanden, sedan april 2014 varit arbetssökande och att hon behöver fullfölja en utbildning för att omskola sig till en stabilare bransch. Hon har vidare en magisterutbildning i kommunikation som ligger längre tillbaka i tiden och hon anger själv att hennes kunskaper inom kommunikationsområdet nu är förlegade. Hon ser det inte som troligt att hon kommer kunna etablera sig på arbetsmarknaden inom detta område. Prognoserna för arbete som studie- och yrkesvägledare är, enligt henne, däremot goda. ÖKS har i ett flertal beslut fastslagit att möjligheten till extra veckor för äldre studerande inte är avsedd för att avsluta en lång eftergymnasial utbildning. CSN delar denna bedömning i de fall den studerande läst i en följd, saknar ett längre uppehåll från studier och saknar arbetsmarknadsskäl perioden innan de studier som ansökan avser påbörjades. Konsekvensen av detta synsätt innebär att valet av utbildning blir avgörande för om den studerande kan beviljas extra veckor med hänvisning till särskilda skäl. Även i de fall där det föreligger starka arbetsmarknadsskäl samt att tidigare studier ligger längre tillbaka i tiden, blir dessa frågor sekundära i förhållande till valet av utbildning. Enligt CSN:s mening bör dock åberopade arbetsmarknadsskäl samt den tid som förflutit sedan den studerande senast läste med studiemedel vara av avgörande betydelse och vara det som ligger till grund för prövningen av särskilda skäl. – CSN uppgav som sin inställning att CSN överlämnar till nämnden att avgöra huruvida överklagandet ska bifallas eller avslås.

NN har beretts möjlighet att lämna synpunkter på CSN:s yttrande, samt givits möjlighet att komma in med kompletterande uppgifter. Hon har därefter kommit in med ett intyg från Arbetsförmedlingen, av vilket det framgår att hon under tidsramen den 1 februari 2007 – den 29 augusti 2016 varit inskriven som arbetssökande på Arbetsförmedlingen under kortare och längre perioder. Hon har även lämnat in ett registreringsintyg från högskolan, av vilket det framgår att hon under höstterminen 2016 ska läsa kurserna introduktion och kommunikation samt individ och samhälle, vilket utgör den första terminen på studie- och yrkesvägledarutbildningen.

Av handlingarna i ärendet har framkommit att NN senast läste med studiemedel på eftergymnasial nivå under höstterminen 2002 och att hon då hade uppburit 216

veckor med studiemedel. Det har vidare framkommit att hon påbörjade studie- och yrkesvägledarutbildningen höstterminen 2016.

Författningsbestämmelser

Av 3 kap. 8 § studiestödslagen (1999:1395) framgår följande. Studiemedel får lämnas för studier på eftergymnasial nivå under sammanlagt högst 240 veckor. Från och med det år då den studerande fyller 40 år får studiemedel lämnas under längre tid, om det finns särskilda skäl. Studiemedel får i dessa fall lämnas i ytterligare 40 veckor. Om det finns synnerliga skäl får studiemedel lämnas för längre tid.

Nämndens bedömning

NN har, i och med det överklagade beslutet, beviljats studiemedel under 240 veckor för studier på eftergymnasial nivå. Frågan är därför om det finns särskilda eller synnerliga skäl att bevilja henne studiemedel i ytterligare veckor.

Av lagmotiven till 3 kap. 8 § studiestödslagen (prop. 2004/05:111 s. 40) framgår bl.a. följande, såvitt avser frågan om särskilda skäl. Möjligheten till extra veckor avser äldre studerande med en utbildning som ligger längre tillbaka i tiden, vilken av till exempel arbetsmarknads- eller hälsoskäl behöver förnyas eller uppdateras. Däremot bör särskilda skäl inte anses föreligga när en person studerar för första gången och avser att läsa in dubbla utbildningar eller avser att omedelbart komplettera en avslutad utbildning. Särskilda skäl bör inte heller anses föreligga för en person som inte kan anföra några arbetsmarknadsskäl och inte heller i övrigt har några personliga skäl som kan kopplas till yrkeslivet eller samhällets ökade krav på kompetensutveckling.

Som framkommit ovan är NN sedan tidigare utbildad inom kommunikationsområdet och hon läste senast med studiemedel under år 2002. Hon har nu åberopat arbetsmarknadsskäl för att läsa till studie- och yrkesvägledare. Av utredningen i ärendet har framkommit att hon har varit arbetslös en längre tid och att hon nu har valt att bredda och fördjupa sin tidigare utbildning inom kommunikation med en utbildning till studie- och yrkesvägledare.

Nämnden konstaterar att NN:s tidigare utbildning ligger långt tillbaka i tiden, att hon läser en yrkesinriktad utbildning samt att hon, enligt egen uppgift, avser att slutföra den aktuella utbildningen även om hon inte får studiemedel under hela studietiden. Nämnden noterar också att det i NN:s fall finns en realistisk möjlighet att finansiera studierna inom ramen för utbildningens längd, om hon t.ex. väljer att begränsa uttaget av antalet veckor till halvtidsstudiemedel, och att hon redan har beviljats studiemedel under 24 veckor för den aktuella utbildningen. Mot denna bakgrund finner nämnden, vid en samlad bedömning, att det föreligger särskilda skäl att bevilja NN studiemedel i ytterligare 40 veckor för studierna på studie- och yrkesvägledarutbildningen. Överklagandet ska därför bifallas.

Hans Göran Åhgren

Christine Iversen

Beslut har fattats av Anita Enocksson, vice ordförande, Hans Göran Åhgren, direktör, samt ledamöterna Mikael Herjevik, Miranda Cox, Hans Eklund, Eva Gullfeldt och Kristina Salenstedt Linder

Föredragande: Christine Iversen

Kopia till CSN